

Sámi allaskuvla
Sámi University of Applied Sciences

OAHPPOPROGRÁMMAPLÁNA

SÁMI MÁNÁIDGÁRDEOAHPAHEADDJIOAHPPU

Joavku MOA2017 (2017-2020)

Sámi allaskuvlla dutkan- ja oahppostivra dohkkehan 25.9.13, áššis 95/13. Dutkan- ja oahppostivra dohkkehan ođastemiid 8.10.2014 čoahkkimis 12/14 áššis DOS 62-14
Rievdaduvvon Dutkan- ja oahppostivrras 28.06.2017, áššis 66/17, public 17/00312.

1. Prográmma namma ja grádanamahus

Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjioahpu, bachelor
Samisk barnehagelærerdanning, bachelor
Saamelainen lastentarhaopettajankoulutus, bachelor
The Sami early childhood teacher education program, bachelor

Oahppu lea 3 jagi ja addá 180 oahppočuoggá.

2. Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjioahpu oppalaččat

Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjioahppu lea profeshuvnaoahppu, mii gealbuda studeanta doaimmahit mánáidgárdeoahpaheaddjiprofeshuvnna mánggabealat ja rievdi servodagas, otná ja boahhteággi odđaáigásaš mánáidgárddiin. Oahppu lea ovttárvosaš dárogielat mánáidgárdeoahpaheaddjioahpuin. Oahpus deattuhuvvo pedagogalaš jodiheapmi. Oahppu speadjalastá mánáidgárddi beaivválaš doaimmaid ja dan, mo mánáidgárddis barget oahppamiin, láddamiin, stoahkamiin, ovddasmorrašiin ja buot beallásaš ahtanuššamiin. Oahpus leat logi (10) iešguđet máhttoviidodaga, maid studeantta čadaha golmma jagis. Máhttoviidodagain oktan didaktihkalaš fáttáiguin ja pedagogalaš teoriijain studeanttat besset bagadallanvehkiin geahččaladdat mánáidgárdeoahpaheaddjibarggu bargohárjehallamiin hárjehallanbáikkiin.

3. Sisabeassangáibádusat

Oppalaš sisabeassangáibádusat alitoahpahussii. Sisabeassanvuodđu sáhtta leat juogo oppalaš lohkanlagbbolašvuolta (čadahan joatkkaskuvlla/logahaga) dahje reálagelbbolašvuolta. Sámeagiellagáibádusat leat juogo 1. dahje 2. giellan sámeagiella joatkkaskuvllas Norgga bealde, dahje vástideaddji gelbbolašvuolta Suoma ja Ruoŋa bealde, sámeagiella lohkanbadjeoahppu dahje sámeagiellamáhttu sáhtta maid ovdanbuktit eará vugiin.

4. Oahpahušgiella

Oahpahušgiella leat davvisámeagiella, skandinávalaš giella dahje engelasgiella. Lohkanmearri lea sáme-

, skandinávlaš- ja engelasgillii, ja sulastahti girjjit sáhtta välljet maiddá suomagillii.

5. Oahpu sisdoallu

Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjioahppu lea huksejuvvon servodaga mánggabealatvuoda ja mánggagielat ja -kultuvrralaš perspektiivvain. Oahpu vuoddu leat sámi kultuvra ja sámeservodaga ja sámegielaid dilit, historjá ja ovdáneapmi. Oahppu deattuha sámi, našunála ja riikkaidgaskasaš dutkan- ja ovdánahttinbargguid, mat leat relevánta mánáidgárdeoahpaheaddjiprofešuvdnii vai bastá ođastit máhtuidis dán fágasuorggis.

Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjioahpu vuodđun lea mánáidgárdeoahpaheaddjibargu sámi mánáidgárddis. Oahpus leat guovddázis sámi mánát miehtá Sámi, sámi árbevirolaš máhttu ja luondduáddejupmi ja sámi oahppanáddejumit ja bajásgeassin.

Mánát báikkálaš servodagas ja kultuvrralaš mánggabealatvuodas fátmastit variašuvnna ja mánggabealatvuoda sámi servodagas. Sámi mánáidgárdeoahpaheaddji gelbbolašvuohta searvidahtta mánáid, geain leat iešgudetlágan kultuvrralaš, sosiálalaš ja gielalaš duogáš. Oahppu vuhtiiváldá mánáidgárdeoahpaheaddji ja mánáidgárddi profesevdnarolla. Oahppu addá máhtu dasa, mo ovdánahttit mánáid juohkelágan ahtanuššama ja mánáid mánggabealat ovdáneami iešgudege dilálašvuodain.

Sámi árbevirolaš máhttu ja luondduáddejupmi, sámi bajásgeassin ja oahppanáddejumit leat vuolggasadjin, ja dat mo sáhttit mánáidgárddis daid sirdit ođđa áigái. Ovttasbargu mánáiguin, mánáid vahnemiiguin, mánáid bearrašiiguin ja eallilan olbmiguin lea dehálaš oassi oahpahusas. Bajásgeassin lea vuodđun mánáid birgemis ja birgehállamis. Sámi pedagogihkka heivehuvvo mánáidgárdeáigái ja -báikái heivvolaš vugiin nu, ahte báikkálaš máhttu šaddá mánáidgárdemáhtun. Oahppu deattuha mánggalágan oahpan- ja gulahallanvugiid, ovttasbarggu mánáiguin, mánáid ruovttuiguin ja eará ásahusaiguin, mat ovddasvástidit mánáid bajásšaddamis.

Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjioahpu sisdoallu lea juhkkjuvvon sierra máhttoviidodagaide (gč. máhttoviidodaga plánaid), čiekŋudeapmái ja bachelorbargui. Oahpus deattuhuvvo pedagogalaš jodiheapmi ja mánáidgárdi sierra profesevdnan. Pedagogihkka lea guovddáš ja oktiičadni fága, mii čuovvu juohke máhttoviidodaga. Juohke máhttoviidodat leat profesevdnii ráhkkanahhti ja integrere relevánta pedagogalaš, fágalaš ja didáktalaš máhtu, mii heivehuvvo mánáidgárddi fágasurggiide. Eambo ja spesifihkkadieđut leat máhttoviidodagaid fágaplánain.

Lohkanmearri láidesta studeanttaid oahpásnuvvat sámi ja eará eamiálbmogiid dutkan- ja ovdánahttinbargguide, áiegeguovdilis guorahallamiidda ja fágáčállosiidda ja sámi árbevirolaš dieđuide. Maiddá njálmmálaš gáldut (omd. eallilan olbmot) leat ávkkálaččat dieđuid háhkamis. Lohkanmearri lea sámegillii dalle, go lea olahanmutter ja muđui skandinávagielaide ja sáhtta maiddá leat engelasgillii.

Lohkanmearit leat máhttoviidodaga plánain (geahča máhttoviidodaga plánaid).

Hárjehallan lea integrerejuvvon oassi juohke máhttoviidodagas. Hárjehallamat čađahuvvojit mánáidgárddis ja eará ásašusain. Oasálastimat konferánsas dahje oahppomátkkit sáhttet maid leat hárjehallama oassin. Hárjehallamiidda gullá maid daidda ráhkkaneapmi ja árvvoštallan. Hárjehallan hárjehallanbáikkis lágíduvvo mánáidgárddiin iešguđet guovlluin ja riikkain Sámis, dihto sisdoaluin ja bargogáibádusaiguin (gč. hárjehallanplána).

6. Oahppanjoksosot

Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjioahpu ollašuhhtimii studeanta galgá leat olahan čuovvovaš oahppanjoksosiid mat čilgejuvvojit máhtu, gálggaid ja oppalaš gelbbolašvuoda vuodul.

Máhttu

Studeanttas lea:

- viiddis máhttu profeshuvdna- ja fágalaš gelbbolašvuodas
- viiddis máhttu sámi árbevirolaš máhtus ja dieđalaš máhtus iešguhtege fágasuorggi siskkobeaide
- viiddis máhttu mánáid stoahkamis ja oahppanproseassain
- viiddis máhttu mánáid modearna mánnávuodas ja mánnákultuvrras
- viiddis máhttu mánáid iešguđetlágan bajásšaddaneavttuin, duogázis ja ovdáneamis servodagas, gos lea valljivohta giela, sosiála diliid, oskkuid, eallinoainnuid ja kultuvrraid dáfus
- viiddis máhttu jodiheamis ja pedagogalaš barggu láchčimis stoahkan- ja oahppanarena mánggalágan bargovugiin ja sosiála, fysalaš, estehtalaš ja hábmejeaddji ovdáneamis ja álggahalli digitála, lohkan-, čállin- ja matematihkkagálggain
- viiddis máhttu ovttasbarggus ja gulahallamis mánáid, váhnemiid ja eará rávisolbmuid, skuvllaid, ruovttuid ja eará ásašusaid gaskka
- viiddis máhttu sáme giela ja eará gielaide ovdánahttimis, mánáid giellaovdáneamis, mánggagielatvuodas ja giellaaláskahttimis
- viiddis máhttu mánáid vuoigatvuodain riikkaidgaskasaš- ja eamiálbmotjulggastusaid vuodul, sámi konvenšuvnnaid ja našunála lágaid vuodul, maid vuoigatvuodain makkár dovdomearkkat gullet inkluderejeaddji, dásseárvosaš, dearvvašmahtti ja oahppandáhtolaš mánáidgárdebirrasii
- máhttu našunála ja sámi mánáidgárddi iešvuodain, historjjás, ovdáneamis, láchkavuodas ja

stivrendokumeanttain, ja máhttu mánáidgárddi sajádagas ja rollas servodagas

- máhttu dovdat našunála, riikkaidgaskasaš ja sámi dutkan- ja ovdánahttinbargguid mat leat relevánta mánáidgárdeoahpaheaddji-profesuvdnii, vai bastá ođastit máhtuidis dán fágasuorggis.

Gálggat

Studeanta máhtta:

- geavahit fágalašvuoda, sámi árbevirolaš máhtuid ja oahppanáddejumiid, relevánta teoriijaid ja dutkanbohtosiid iežas barggus
- ovddidit iežas mánáidgárddioahpaheaddjin šaddama identitehta ja reflekteeret iežas ja mánáidgárddi geavadiid go ovdánahtta mánáidgárddioahpaheaddjirolla ja profesuvdnaetihkalaš gažaldagaid
- doaibmat mánáidgárddioahpaheaddjin, láidesteaddjin, ovttasbargoguoibmin, jođiheaddjin ja bagadallin
- plánet, čađahit, árvoštallat ja kritihkalaččat reflekteeret mánáidgárddi stoahkan- ja oahppanarena okto ja ovttas earáiguin, mánggagielat ja -kultuvrralaš geahččanvugiin fágaid siste ja rastá, mas sámi árbevirolaš máhttu, dieđalaš máhttu ja vásáhusvuđđosaš máhttu leat vuolggasadjin
- jođihit, lágidit ja árvoštallat mánggabealat oktiibiddjon mánnájoavkkuid stoahkama, oahppama ja ovdáneami iešguđetlágan bargovugiiguin ja heivehit mánáidgárddi iešguđetlágan mánáid návccaide ja attáldagaide, beroštumiide ja sosiokultuvrralaš duogážiidda, fáttmasteaddji mánáidgárddi birrasii, nu ahte movttiidahtta ja doarju mánáid ovdáneami
- ovdánahttit hutkás proseassaid mánáidgárddis mas čalmmustahtta mánáid hábmennávccaid, ollislaš oahppama ja birgen- ja birgehallandovddu
- geavahit iešguđetlágan formálalaš ja eahpeformálalaš oahppan- ja gulahallanmálliid
- lágidit ja jođihit buriid ja hutkás birrasiid ja dilálašvuodaid, maid olis fievrridit máhtu sámi árbevirolaš oahppanoainnuin ja daid sirdašumiin buolvvas bulvi, ovdamearkan meanut, mitalusat ja bargooassálastimat. Daid bokte sáhtta ovddidit olbmo, giela, lagaš- ja luonddubirrasa oktiigullevašvuoda ja máná fysalaččat ja estehtalaččat muosáhusaiguin dovddiidusaiguin
- áddet globála gažaldagaid ja bistilis ovdáneami mánáidgárddi geavadiin
- bidjat johtui nuppástuhttin- ja ovdánahttinandoaimmaid, sihke ovttaskas mánáid ektui ja mánáidgárddi oppalaš perspektiivvas, ovttasbarggus váhnemiiguin ja bargoustibiiguin, lagašservodagain ja ovttasbargofágaásahusaiguin

- sajstit, gozihat ja ovddidit (sámi) mánáid vuoigatvuođaid
- hálddašit digitála reaiduid geavaheami mánáidgárddis ja fievrridit reflekterejeaddji servodatlaš perspektiivvaid mediaovdáneamis ja dorvvolaš geavaheami digitála arenain persovdnasuodjalusa ja jietnadanfriddjavuođa ektui
- searvvahit mánáidgárdái báikkálaš bargo-, kultuvra- ja servodateallima, árbediehtoguddiid ja eallilan- ja resursaolbmuid
- gádjunveahki, sihkarvuođa ja dáhkádusa
- geavahit njálmálaš ja čálalaš sámegeilmáhtu ja ámmátgiela, ja oahpahit sámegeilli ja riikkagilli.

Oppalaš gelbbolašvuohta

Studeanta:

- diehtá mánáidgárdeoahpaheaddji profešuvnna ehtalaš gažaldagaid, erenoamážit mat gullet ovddasvástádussii, árvvusatnimii ja fápmoperspektiivvaide
- máhtá plánet, jođihit, čađahit, dokumenteret ja kritihkalaš reflekteret pedagogalaš bargguid mánáidgárddi sisdoalus ja doaimmain, maid vuolggasadjin leat ehtalaš gáibádusat ja njuolggadusat, dutkami vuodđuduvvan máhttu ja sámi árbevirolaš- ja vásáhusmáhttu maid vuodđun lea árvvusatnin ja gierdavašvuohta
- máhtá bidjat olmmošvuoigatvuođaid, toleránssa álbmogiid gaska ja etihkalaš dihtomielalašvuođa mánáidgárddi árvvovuođuin guovddáži
- nanne sámi, riikkaidgaskaš, mánggagielat ja kultuvrralaš ja eamiálbmotáššiid mánáidgárddi barggus
- atná árvvus sihke iežas, mánáid, mielbargiid, olbmuid ja guovlluid gielaid, kultuvrraid ja árvvuid
- hálddaša sámegeila, muhto maiddái riikkagiela profešuvdnadoaimmas gelbbolaš vugiin
- máhtá gaskkustit guovddáš fágasisdoaluid njálmálaččat ja čálalaččat, ja bastá searvat fágalaš digaštallamiidda oahpu iešguđetlágan fágasurggiin ja juogadit máhtu ja vásáhusaid earáiguin
- máhtá sámi áššiid mánggabearlatvuođa ja lea mielde nannemin sámi bajásgeassin- ja oahppoásahusaid ulbmiliid iežas ja birastahtti servodagaid ja rájáidrasttildeaddji ja kultuvrraid gaskaš ovttasbargguiguin
- diehtá rievdan- ja ovdánangelbbolašvuođa, mainna bastá dustet mánáidgárddi boahhtevuođas vai ovdánahtá buori geavada ja profešuvnna etihkalaš vuodđudusa
- dovdá oahppo- ja bajásgeassinbirrasiid mat barget máná identitehta, gielaid ja kultuvrraid nannemiin (siiddat, sohkabuolvvaid deaivadanbáikkid, searvelanjat, kultur- ja

- giellaguovddážat) ja máhtta hukset fierpmádagaid sámi ja eará eamiálbmotguovlluiguin
- sajusta, goziha ja ovddida sámi mánáid vuoigatvuodaid.

7. Prográmma huksehus

Sámi mánáidgárdeoahpaheaddjioahppu sisdoallu huksejuvvo čieža máhttoviidodahkii (gč. máhttoviidodagaid plánaid) ja čiekŋudeapmái ja bachelorbargui. Juohke oahppojagi lea bargohárjehallan (gč bargohárjehallama plána), mii čuovvu oassin buot máhttoviidodagaid ja čiekŋudeami. Čiekŋudeapmi huksejuvvo máhttoviidodagaid ala ja ovddida fágalaš progrešuvnna ja lasiha gelbbolašvuoda das, mii lea áigejuovdil mánáidgárdebargui. Bachelorbargu lea profešuvdnii ráhkkanahhti ja galgá válljejuvvot dakkár fáttás mii gullá máhttoviidodagaide dahje čiekŋudeapmái. Bachelorbargu ja dieđateoriija ja metoda vuodđoahppu dahket oktiibuot 15 oahppočuoggá.

Oahppu huksejuvvo čuovvovaččat:

Oahppo- jahki		Oahppočuoggát	Hárjehallan 100 beaivvi ¹
1. jahki	Máhttoviidodat 1: Giella, teaksta ja matematihkka (GTM) (parallealla ovttas MSOO)	20 oč	3 vahku (čakča)
	Máhttoviidodat 2: Mánáid ovdáneapmi, stoahkan ja oahppan (MSOO) (parallealla ovttas GTM)	20 oč	2 vahku (gidđa)
	Máhttoviidodat 3: Luondu, dearvvašvuoha ja lihcadeapmi (LDL)	20 oč	2 vahku (gidđa)
2. jahki	Máhttoviidodat 4: Duodji, juoigan ja hutkáivuodain (DJH)	20 oč	3 vahku (čakča)
	Máhttoviidodat 5: Sámejiella, máŋggagielatvuoha ja giela ealáskahttin (SMG)	20 oč	3 vahku (gidđa)
	Máhttoviidodat 6: Servodat, oskkoldat, eallinoaidnu ja etihkka (SOE)	20 oč	2 vahku (čakča)

¹ Hárjehallan 100 beaivi, jus lea vejolaš de 5 hárjehallanbeaivvi čadahuvvon hárjehallanmátkin (gč. ovdal čadahuvvon hárjehallanmátkkiid oahpaheaddjeoahpus).

3. jahki	Máhttoviidodat 7: Bachelorbargu (parallealla ovttas Čiekŋudeapmi + JOO)	15 oč	
	Máhttoviidodat 8: Čiekŋudeapmi (parallealla ovttas Bachelor)	30 oč	3 vahku (čakča)
	Máhttoviidodat 9: Jodiheapmi, ovttasbargu ja ovddidanbargu (JOO) (parallealla ovttas Bachelor)	15 oč	2 vahku (gidđa)

Juohke máhttoviidodat leat profešuvdnii ráhkkanahhti ja integrere relevánta pedagogalaš, fágalaš ja didaktihkalaš máhtu mii heivehuvvo mánáidgárddi fágasurggiide. Pedagogihkka lea guovddáš ja oktiičadni fága, mii čuovvu juohke máhttoviidodaga. Pedagogihkas lea sierra ovddasvástádus progresuvdnii ja profešuvdnaráhkkanepmái oahpus.

8. Oahppanvuogit

Digigiisá

Mánáidgárdeoahpaheaddjioahppu lea profešuvdnaoahppu, mas oassálastin ja ovttasbargu leat guovddášis. Oahppu lágiduvvo geabbilis málle mielde, mii mearkkaša ahte studeanta oahppanaktivitehtat lágiduvvojit sihke neahtas ja deaivvadeamiin Sámi allaskuvllas. Sámi allaskuvlla virtuála oahpahuslávdi, váldogulahallanbáiki ja diehtajuohkinbáiki lea Digigiisá, gosa čohkkejuvvojit buot oahpu guoski áššit nugo plánat, lohkanbadjeplánat, logaldallamat, bargobihtát, fágalaš ságastallamat, bagadallan, studeantabargguid geigemat, fágaoahpaheddjiid árvoštallamat ja nu ain. Studeanta galgá beaivválaččat čuovvut Digigiisá, ja sus lea alddis ovddasvástádus háhkat dieđuid. Studeanttain galget leat pc, mas lea interneahhta ja heivvolaš teknihkalaš prográmmat.

Studeantawebba

Formálalaš dieđut ja gulahallan Sámi allaskuvllain lea studeantawebba bokte. Čujuhus studeantawebbii lea Sámi allaskuvlla ruovttusiiddus. Studeantawebbas sáhtá iežas dieđihit oahpahussii ja eksámenii buot oahppoovttadagain, maid čadaha čuovvovaš lohkanbajis. Dán dahká go lea máksán lohkanbadjedivada ja seammás dárkkista ahte buot oahput/oahppoovttadagat leat progresuvdna-/oahpahusplánas.

Studeantaaktiivvalaš bargovuogit

Studeantaaktiivvalaš bargovuogit leat guovddášis. Lágiduvvon oahpahus lea doarjjan studeantta oahppamii. Studeanttain vurdojuvvo iešheanalášvuohta ja ahte aktiivvalaččat oassálastet oahppanaktivitehtaide neahtas ja deaivvadeamiin. Oahpahus- ja oahppanvuogit leat earret eará logaldallamat, blogga- ja forumčállin, fágalogga- ja eará loggačállin, bargobájit, seminárat,

mánáidgárde- ja oahpahuskonfereanssat, joavkobarggut, bagadallamat, oktagaslaš barggut, iehčanassii ja ovttas earáiguin lohkan ja reflekten ja nu ain. Logaldallamat leat sihke klássalanjas, “online” neahtas ja báddejuvvon ovdagihtii mat biddjojit Digigiisái. Oahpu iešguđet máhttoviidodagaid plánain leat oahppanjoksos, sisdoallu, geatnegahtton bargogáibádusat, bargohárjehallamat, eksámenat ja lohkanmearri čilgejuvvon. Bargohárjehallami leat sierra plána ja njuolggadusat, mat gullet oktii máhttoviidodatplánaiguin ja prográmmaplánain. Iešguđetlágan bargogáibádusat galget leat dohkkehuvvon fágaoahpaheddjiid bealis ovdal go studeanta beassá eksámeniidda. Bargogáibádusaid čadaheapmi ja organiseren leat čadnon plánaide mat biddjojit vahkuide. Juohke vahkus lea sierra plána mas ovdanbohtet doaimmat, barggut, lohkašat ja logaldallamat. Vurdojuvvo ahte studeanttat ieža maiddá ovttas ceggejit bargojoavkkuid mat ovttasbarget bargobajiin ja neahta bokte. Guovddáš oahppanjoksosiid ulbmilin lea hástalit ja ovdánahttit studeanttaid fágakritihkalaš refleksuvnnaid. Fágaloggat, bagadallamat ja profešuvdnamáhppa geavahuvvojit reaidun šaddat dihtomielalažžan iežas oahppamis.

Deaivvadeamit allaskuvllas

Prinsihpalaččat leat buot oahppanaktivitehtat geatnegahtton. Neahttaaktivitehtain lea studeanttain friddjavuohta goas daid čadahit. Fysalaš deaivvadeamit mat lágiduvvojit Sámi allaskuvllas leat geatnegahtton ja dain ii sáhte studeanta jávkat muđui go dohkálaš sivaide geažil. Jávkkan deaivvadeamiin galgá dieđihuvvot dahje šiehtaduvvot ovdagihtii, ja jávkanáiggi bargogáibádusaid galgá maŋŋel válbmet. Skuvlabirris studeanttain lea oahpahusa olis vuoigatvuohta geavahit girjerádjosa, interneahta, bargolanjaid, oahpahus-, seminára- ja čoahkkinlanjaid, luoikkahit teknihkalaš bargoneavvuid ja govva- ja jietnastudioid.

Bagadallamat

Juohke máhttoviidodagas lea okta dahje moadde fágaovddasvástideaddji fágalaš gulahallanolmmožin, láidsteaddjin, movttiideaddjin ja bagadallin studeanttaide fágalaččat ja profešuvnna ektui. Fágaoahpaheaddjit barget fáttáin, maid jodiha sierra oahppojođiheaddji. Bagadallamat čadahuvvot iešguđet vugiid mielde, sihke ovttaskas studeanttain muhto maiddá joavkkuin ja luohkás, nugo ságastallamiin neahtas dahje deaivvadeamiin allaskuvllas, bagadallan čadahuvvon bargguid oktavuodas ja nu ain. Bagadallamat dábálaččat galget šiehtaduvvot ovddalgihtii, ja studeanta galgá ráhkkanit bagadallamiidda.

Hárjehallamat

Hárjehallamiin juohke studeanttas lea hárjehallanbagadalli, gi bagadallá studeantta hárjehallanáigodagas ja hárjehallanbargguin. Dábálaččat lágiduvvo hárjehallan nu ahte 1-2 studeantta leat ovtta hárjehallanjoavkkus. Hárjehallamat leat geatnegahtton. Unnimusat 85 beaivvi galget leat čadahuvvon mánáidgárddiin, ja 15 hárjehallanbeaivvi sáhtta leat čadahuvvon mánáidgárddiin dahje eará ásašusain. Konfereansa- dahje oahppomátkeoasálastin sáhtta leat oassi hárjehallanbeivviin.

9. Árvvoštallanvuogit ja profešuvdnamáhppa

Eksámeniid olis studeanta árvvoštallojuvvo máhttoviidodagaid ja oahpu sierra ja oppalaš oahppanjoksosiid ektui iešguđetge vugiid mielde, nugo máhttoviidodaga plánaiguin čilgejuvvojit. Iešguđetgelágan vuogit galget hárhjehit studeantta dokumenteret, čilget, ákkastallat, mitalit ja reflekteret. Árvvoštallanvuogádat mii geavahuvvo lea bustávvaárvosánit A- F, mas A lea buoremus árvosátni, E vuolimus ceavzinárvosátni ja F mearkkaša ahte ii leat ceavzán. Sáhttet maid geavahuvvot árvosánit Dohkkehuvvon/Ii dohkkehuvvon dahje Ceavzán/Ii ceavzán (omd. bargohárhjehallamiid oktavuodas).

Guovddáš oassi bagadallamis ja árvvoštallanvugiin lea studeantta iežas čállin ja refleksuvdna, maid son vurke sierra profeshuvdnamáhppii (gč. profeshuvdnamáhppa láidehus). Studeantta bargogáibádusain oassin lea máhppa, mas studeanta deattuha diđolaš oahppama ja ovdáneami. Juohke studeanta galgá alcces čohkket profeshuvdnamáhppa, mii galgá čuovvut studeantta olles oahppoáigodaga, ja čájehit su fágalaš, persovnnalaš ja profeshuvnnalaš ovdáneami. Profeshuvdnamáhppa dokumentere studeantta čađahan doaimmaid ja oahppama, ja sáhtttá leat guovddáš reaidun čuovvut studeantta oahppoprogršuvnna ja láddama. Juohke máhttoviidodagas galgá oassi profeshuvdnamáhppas leat veahkkin studentii oaidnit profeshuvnna oppalašvuoda ja iežas oahppama.

10. Lonohallanstudeantan ja internašunaliseren

Studeanta galgá guokte vuosttaš jagi lohkat Sámi allaskuvllas. Goalmát oahppo jagi sáhtttá vuolgat eará oahppoásahussii Norggas dahje olgoriikii. Lea vejolaš vuolgat sihke hárhjehallamiidda ja lohkat válljenmuni oasi fágaid eará sajis. Sámi allaskuvla ovttasbargá máhggaid ásahusaiguin. Internašunaliseremis oážžu áigeguovdilis dieđuid Sámi allaskuvlla internašunaliseren konsuleanttas.

11. Bargo- ja joatkkaoahppovejolašvuodát

Oahppoprográmma ráhkkanahttá ja addá spesialiserejuvvon gelbbolašvuoda bargat mánáidgárddis. Oahppu addá vejolašvuoda joatkkaoahpuiguin joatkit, earret eará masteriin. Sámi mánáidgárddeoahpaheaddjioahppu addá muđui máhggabealat gelbbolašvuoda sámi áššiid ja servodaga birra, dieđalaš ja fágalaš máhtu.

12. Oahppokvalitehta

Sámi allaskuvla deattuha oahppokvalitehta, ja kvalitehta galgá oppa áigge leat guovddážis. Studeanttat geat váldet sámi mánáidgárdeoahpaheaddjioahpu Sámi allaskuvllas galget oažžut buori ja relevánta oahpu ja vuodu doaibmat mánáidgárdeoahpaheaddjin. Sámi allaskuvlla kvalitehtavuogádaga vuodul bargojuvvo systemáhtalaččat kvalitehtain, sihke sámi ja eamiálbmot perspektiivvas ja majoritehtaservodatlaš perspektiivvas.

Oahppokvalitehta sihkkarastin ja nannen lea bargiid ja studeanttaid ovddasvástáduš. Studeanttat sáhttet vuordit dieđuid oahpposisdoaluid birra ja makkár fágalaš vuordámušat leat studeanttaide, omd. ahte dovdet fágalaš ja ámmátetihkalaš vuordámušaid. Studeantaárvoštallamat galget leat objektiivvalaččat ja rievttalaččat. Studeanttat galget leat ráhkkanan ja oasálastit oahpahussii aktiivvalaččat, ovttasbargat earáiguin, doalahit áigemeeriid ja deavdit eará eavttuid, mat leat oahpus. Buot dát leat oassin oppalaš oahpaheaddji dohkálašvuodaárvoštallamis, man birra logat eambo boahhte kapihttalas.

Kvalitehta nannemi leat čuovvovaš doaibmabijut:

- Progrešuvdnašiehtadus juohke studeanttain ja čuovvoleapmi
- Bagadallan, ovttaskas- ja joavkobagadallamat
- Oahpuid árvoštallamat, studeantaárvoštallamat ja fágareporttat
- Čoahkkimat luohttámušolbmiguin ja árvoštallančoahkkimat luohkáin

13. Studeanttaid dohkálašvuodaárvoštallan

Oppalaš dohkálašvuodaárvoštallan lea ollislaš árvoštallan das, mo studeantta doaibmá oahpaheaddjin fágalaččat, pedagogalaččat ja olmmošlaččat (persovnnalaččat). Árvoštallamis deattuhuvvojit erenoamážit, leatgo studeanttas vurdojuvvon eavttut doaibmat oahpaheaddjin, mo doaibmá oahppodilis, mo ceavzá eksámeniin ja hárjehallamiin. Dohkálašvuodaárvoštallan vuodđuduvvá universitehtaid ja allaskuvllaid láhkii § 4-10 ja máhttodepartemeantta mearridan dohkálašvuodanjuolggadusaid. Dohkálašvuodaárvoštallan čuovvu juohke studeantta oppa oahppoáiggi, ja galgá sihkkarastit ahte studeanta lea árvoštallojuvvon ja dohkkehuvvon oahpaheaddjiámmáhii.

